

Mit és hogyan olvassunk franciaórán?

**Magyarországi Franciatanárok Szövetsége
Pedagógiai Nap
2015.11.14.**

**Gonda Zita
ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium**

Kompetencia alapú nyelvtanítás

- 2005 óta: kétszintű érettségi
- Hagyományos és kompetencia alapú nyelvoktatás
- Használható nyelvtudás: kommunikáció, eredeti dokumentumok használata
- Vizsgák (érettségi, OKTV): irodalmi szövegek eltűnése
- Irodalom tanítása → szóbeli és írásbeli kommunikáció fejlesztése

„Ismeretlen költő”

- Kezdő szint
- Fotóval való bevezetés:
„ismeretlen” híres ember
→ Jacques Prévert
- Fiche d’identité +
szerepjáték (interjú)
- Prévert: Premier jour
→ memoriter

Kézirat? Rajz? Vers?

- Kreatív írás:
 - címadás
 - versírás, szövegírás
 - tematika
- A „kutyanyelv” története: Jacques Prévert ezzel a rajzzal fizetett a párizsi „Trois Cannelles” nevű étteremben.
- Kiállítás rendezése

Nicsak, ki beszél?

DÉJEUNER DU MATIN

*Il a mis le café
Dans la tasse
Il a mis le lait
Dans la tasse de café
Il a mis le sucre
Dans le café au lait
Avec la petite cuiller
Il a tourné
Il a bu le café au lait
Et il a reposé la tasse
Sans me parler
Il a allumé
Une cigarette
Il a fait des ronds
Avec la fumée
Il a mis les cendres
Dans le cendrier
Sans me parler
Sans me regarder
Il s'est levé
Il a mis
Son chapeau sur sa tête
Il a mis
Son manteau de pluie
Parce qu'il pleuvait
Et il est parti
Sous la pluie
Sans une parole
Sans me regarder
Et moi j'ai pris
Ma tête dans ma main
Et j'ai pleuré.*

Jacques PRÉVERT in Paroles
© Editions GALLIMARD

- Ki a narrátor? Mi az előtörténet, ill. a folytatás?
- Filmszerűség: dramatizálás, filmezés
- Nyitott vers számos értelmezési lehetőséggel:
→ férfi és nő csak egy értelmezési lehetőség a sok közül
- Prévert esete Vienot abbéval (Déjeuner du matin → Mon mari)
- Nyitottságra, kritikai gondolkodásra, toleranciára nevelés

Vers és rajz

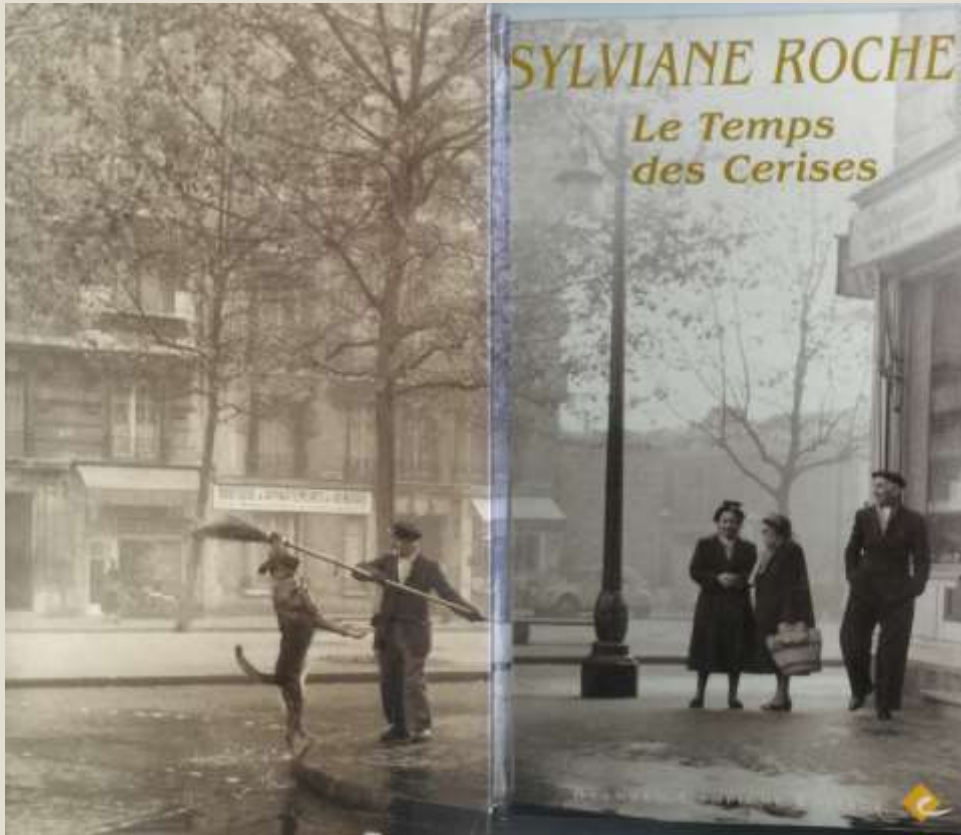
Jacques Prévert
« Le Message »

La porte que quelqu'un a ouverte
La porte que quelqu'un a refermée
La chaise où quelqu'un s'est assis
Le chat que quelqu'un a caressé
Le fruit que quelqu'un a mordu
La lettre que quelqu'un a lue
La chaise que quelqu'un a renversée
La porte que quelqu'un a ouverte
La route où quelqu'un court encore
Le bois que quelqu'un traverse
La rivière où quelqu'un se jette
L'hôpital où quelqu'un est mort

- Szövegértés → képregény rajzolása
- Nyelvtan: participe passé egyeztetése a tárggyal
- Memoriter (participe passé egyeztetése a kiejtésben)
- Az üzenet: kreatív írás
→ az üzenet típusa:
személyes levél, hivatalos levél, távirat, e-mail, SMS, cetlin hagyott üzenet, stb.
- Monológ vagy szerepjáték:
mi történt?

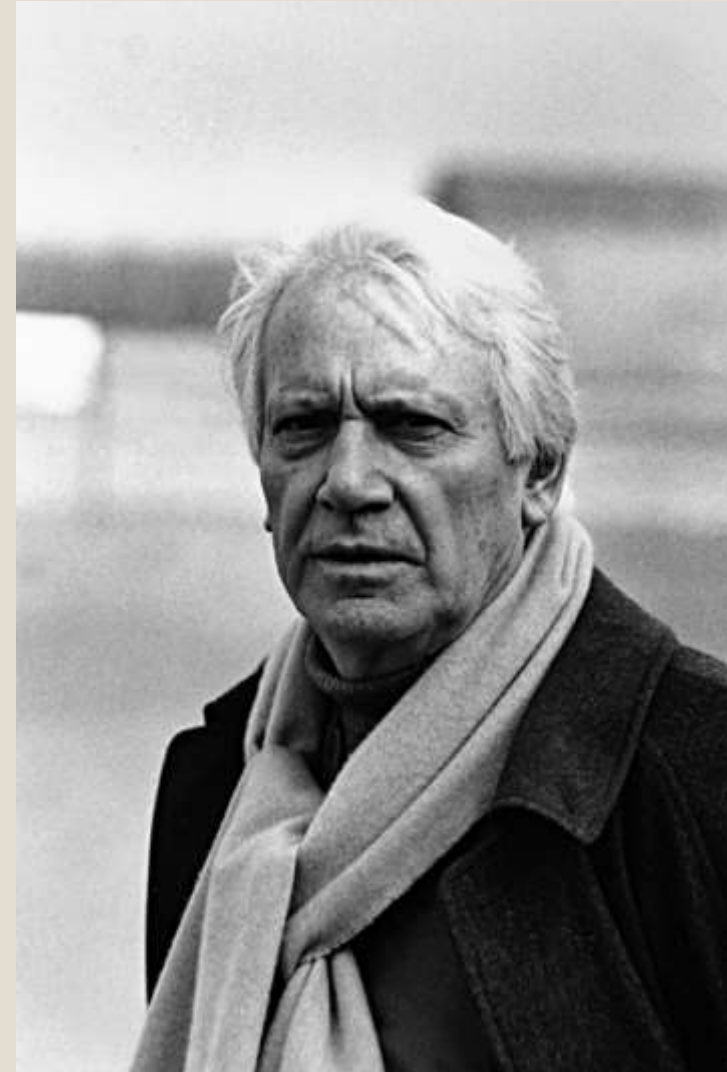
Könyvborító

- Miről szólhat a regény?
(téma, korszak, műfaj, szereplők, stb.)
→ A borítófotó elemzése
→ A cím magyarázata: hipotézisek, civilizációs ismeretek, daltanulás (Le temps des cerises)
- Fülszöveg írása

A nagy utazás

- Jorge Semprun: Le grand voyage
- Brain-storming: „A nagy utazás”?
- Dr. Pataki Pál : Francia nyelvkönyv IV. (regényrészlet)
- Holokausztoktatás:
 - választási lehetőségek, felelősség
 - kritikai gondolkodásra, autonómiára nevelés
 - kérdéssor: egyéni reflexió
 - befejezetlen szöveg: kreatív írás
 - vita

Szövegszerkesztés

- Hipotézis cím és/vagy könyvborító/borítófotó alapján
- Tartalom az első mondat alapján
- Tartalom az első fejezet alapján
- Tartalom rövid mondatok, részletek alapján
- Címadás (vers, regényrészlet, novella)
- Kérdések és válaszok
 - Le Clézio: Ô, voleur, voleur quelle vie est la tienne ?
(La ronde et autres faits divers)
- Rövid szövegrészek helyes sorrendbe állítása
- Elkezdett szöveg folytatása
- Befejezetlen szöveg befejezése
- A történet továbbírása

Újsághír és irodalom

Patrick Modiano: Dora Bruder

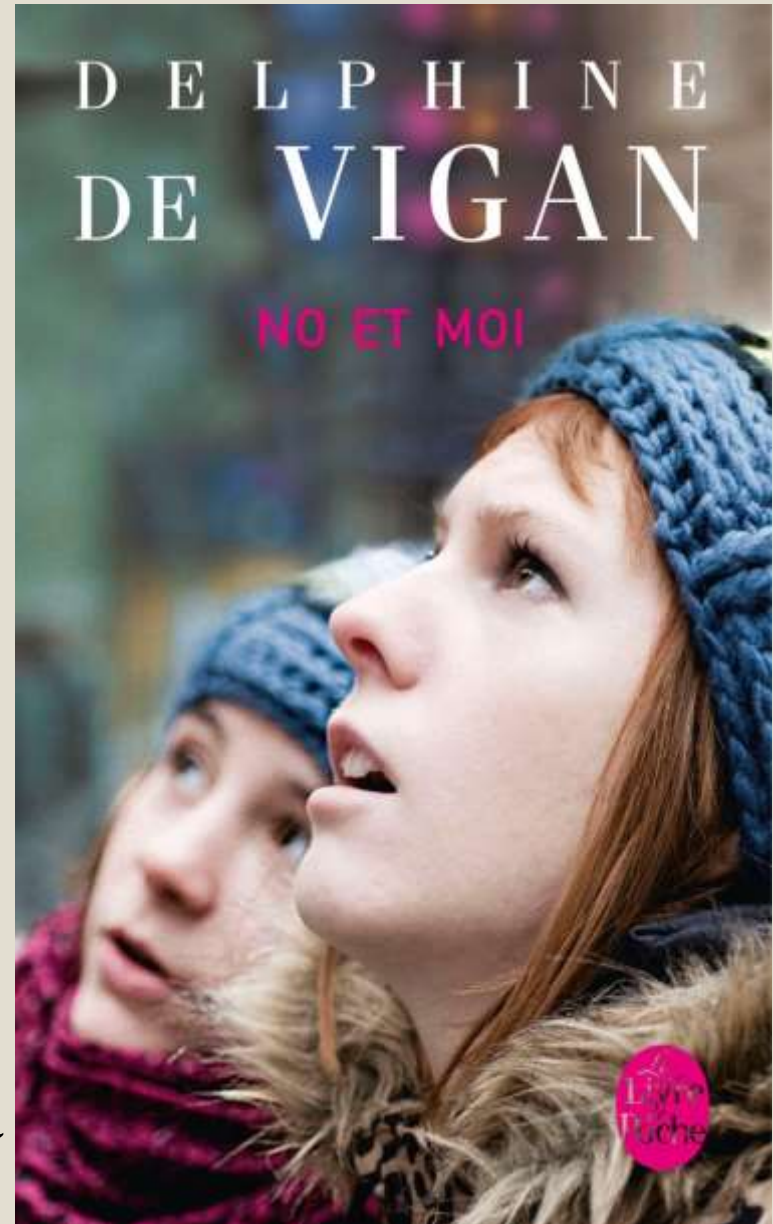
Irodalom és televízió

- *Un livre, un jour* : www.france3.fr
napi könyvbemutató (2'30")
- franciaoktatas.eu: → Le Journal d'Hélène Berr
(fiche pédagogique)

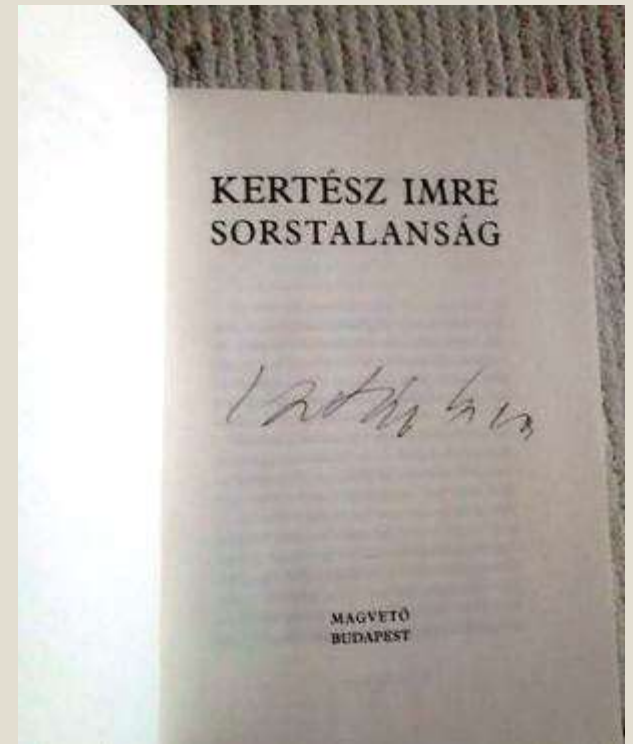
Irodalom és film

- Delphine de Vigan: No et moi
 - Mai irodalom kortárs elbeszélővel és szereplőkkel
 - Hajléktalan-tematika: fiatal hajléktalan
 - Barátság, szerelem
 - Párizs-kép
- Regény és filmes adaptáció
- Önálló olvasásra és órai munkára is alkalmas olvasmány

Találkozás az íróval

- Virtuális találkozás: olvasónapló
 - egyéni reflexiók
 - kérdések az íróhoz
- Virtuális találkozás:
 - tévé- vagy rádióinterjú
 - mini-szimuláció: sajtókonferencia
- Virtuális találkozás : e-mail, levél
- Író-olvasó találkozó → Latitudes Könyvesbolt
 - előkészítés: olvasónapló
 - felolvasás, dedikálás
 - nyelvi csereprogram:
 - Kertész Imre: Sorstalanság/Être sans destin
 - Agota Kristof : Le grand cahier

Iskolai csereprogram

- Francia fordításban megjelent magyar könyvek:
 - Dragomán György: A fehér király (Le roi blanc)
 - Karinthy Frigyes: Tanár úr, kérem (Au tableau)
 - Kertész Imre: Sorstalanság (Être sans destin)
 - Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (Les gars de la rue Paul)
 - Örkény István: Egyperces novellák (Minimythes)
 - Polcz Alaine: Asszony a fronton (Une femme sur le front)
 - Szabó Magda: Az ajtó (La porte), stb.
- *Un autre guide de la Hongrie* (Librairie Latitudes)
- Magyar vonatkozású francia nyelvű regény:
 - Agota Kristof : Le grand cahier; Hier

Műfordító verseny

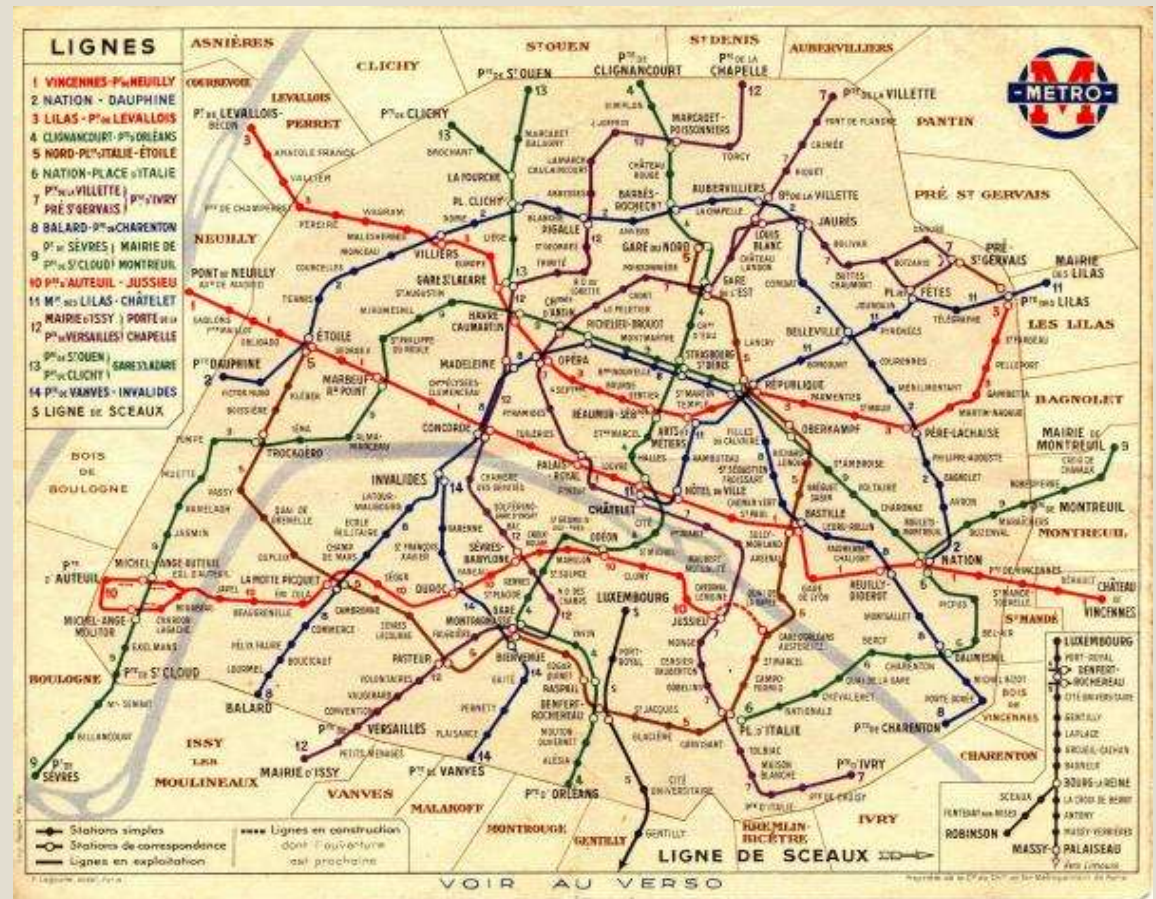
- A szövegek kiválasztásának kritériumai
 - rövid történet
 - kerek, koherens szöveg
 - mai, kortárs nyelvhasználat
 - korosztályi szempontok
 - a diákok nyelvi szintje
- Jutalomkönyvek: a lefordított részletet tartalmazó kötet
- A műfordító versenyen túl:
 - irodalmi projekt (író-olvasó találkozó)
 - önálló otthoni olvasás → kvíz, kiselőadás, beszámoló

Könyvajánló

- Azouz Begag : Le gone du Chaâba
- Hélène Berr : Journal
- Robert Bober : Quoi de neuf sur la guerre ?
- Philippe Claudel : La petite fille de Monsieur Linh
- Le Clézio : Ô voleur, voleur, quelle vie est la tienne ?
→ La ronde et autres faits divers (recueil)
- Élisabeth Gille : Un paysage de cendres
- Faïza Guène : Kiffe kiffe demain
- Agota Kristof : Hier
- Agota Kristof : Le grand cahier
- Patrick Modiano : Dora Bruder
- Gisèle Pineau: Un papillon dans la cité
- Sylviane Roche : Le temps des cerises
- Eric-Emmanuel Schmitt : Le plus beau livre du monde (Épilogue)
→ Odette Toulemonde et autres histoires (recueil)
- Annie Saumont : Clés
→ Embrassons-nous (recueil)
- Jorge Semprun : Le grand voyage
- Delphine de Vigan : No et moi

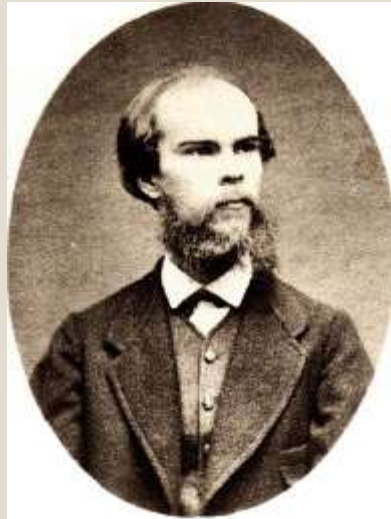
Magyar versek

- Ady: Párizsban járt az ősz
- Radnóti: Páris
 - metrótérkép
 - utcaterkép

Francia vers magyarul

Paul Verlaine :
Chanson d'automne

Tóth Árpád:
Őszi chanson

Tóth Krisztina: Őszi sanszok
Ősz újra. Kong
a park. Na mondd,
beláttad?
Van-e tovább?
Van tétovább
tenálad?
Teszek-veszek,
szőlőt veszek,
miegymást,
szél kavarog,
cibál, ahogy
mi egymást:
becsap, kitér, kitár...
Oly elhagyott, sivár
a lelkem,
csak zümmög kétkedő
hangon, mint az eső,
mi ver lenn...

Mit és hogyan olvassunk franciaórán?

Gonda Zita

ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium

gonda.zita@trefort.elte.hu

ahef.secretaire@gmail.com